

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 21.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller01val-shoot-idm140426999418096/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

STUDENTERSANGE

LAUS TABACI*)

*Felix ter, qui pusio
Viridi juvena
Artium primariae
Hausit elementa.
Cui parvo petum est
Potius placenta,
Gustus ille soltdi
Jecit fundamenta.*

*Laudo quidem poculi
Rubidos humores,
Et ad uvam rideo
Aurum et honores.
Multo magis celebros
Virginum amores:
Sæpe beant oscula
Inter mille flores.*

*Te ad coelum effero,
Herbula tam rara!
Tu ocellis virginum
Dulcior amara!*

*) En Oversættelse ved Udgiveren meddeles i Oplysningerne S. 388.

*Quantum inter sidera
Micat luna clara,
Tantum inter lilia
Fulges mihi cara.*

*Virginum perfidia
Turbat sæpe mentes,
Rapta quin puellula
Armat totas gentes.
Pipæ nunquam deserunt;
Ori adhærentes
In æternis osculis
Manent inter dentes.*

*Vidi sæpe socios
Fortiter potantes,
At, proh dolor! singulos
Valde titubantes.
Petum nulli eructant,
Nisi sint infantes;
Ducunt centum fistulas
Firmo pede stantes.*

*Gnaviter fumando vir
Jovis fit sodalis,
Inter vasta nubila
Requiescit talis.
Ignis est in manibus,
Fulminis æqualis,
Et in toro major est
Cunctis vitæ malis.*

*Posco, quando moriar,
Juvenes amati!
Clericum, qui potis est
Fumum bene pati.*

*Quando erunt fistulæ
Spiritus efflati,
Vos amicum ultimum
Estis conspicati.*

*Quisque funus prosequens
Fistulam gestato,
Atque nigris calamum
Velis circumdato.
Magno tandem nubilo
Æthere spectato,
Vos scitote, tabacum
Porrigi beato.*

JÆGERVISE

Gennem Moser og raslende Siv vi gaa
Med Bøsser og vældige Støvler paa
I Maaneskin.

Vandhønen plumper med sorte Fjær
I det blommede, grøntbroderede Kær
I Maaneskin.

Til højre, til venstre man hører Knald,
Og Vandet rødmer af Maagernes Fald
I Maaneskin.

Hektor gi'r Hals i de ranke Rør,
Ej en Plet paa hans brogede Pels er tør
I Maaneskin.

Hisset synker vor gode Kammerat,
Ham sig vi da for evigt god Nat
I Maaneskin.

Hist rammer den svigtende Flint en Ven,
Han rejser sig aldrig mer igen
I Maaneskin.

Den stolte Svane, den hvide Fregat,
Sejler højt gennem Luft udi dunkle Nat
I Maaneskin.

Men den tumler ned og mister sit Vær,
Og med Roser glimre dens Liliefjær.
I Maaneskin.

Sin krumme Hals den endnu engang
Løfter højt, og sjunger sin hule Sang
I Maaneskin.

Saa ligger den Lig paa den blanke Rin
Med de brede Vinger til Jordelin
I Maaneskin.

I lodne Tasker vi gemme vort Rov,
Thi nu slukkes alt over den sorte Skov
Vort Maaneskin.

Som en Kæmpe knejser i sorte Nat
Borgen hist med sin røde Hat
I Fakkelskin.

Men naar Dagen lyser paa østre Toft,
Kommer Fruen med Vin udi højen Loft
I Solens Skin.

APRILSVISE

Grøn er Vaarens Hæk,
Kaaben kastes væk,
Jomfruer sig alt paa Volden sole;
Luften er saa smuk,
Deres Længselssuk
Kendes let paa deres Silkekjole.

Nu har Viben Æg,
Pilen dygtig Skæg,
Og Violon smaat paa Volden pippet;
Gaasen sine smaa
Lærer flittig gaa,
Skaden vindigt med sin Hale vipper.

Svenden med sin Brud
Gaar i Haven ud,
Paa de grønne Sko hun synes danse;
Ak, hvor hun er let!
Foden er saa net.
Pogen sælger til dem grønne Kranse.

Storke er saa travl
Højt paa Bondens Gavl,
Og de røde Fødder Næbet slibe;
Høkre med sin Viv
Gaar for Tidsfordriv
Med sin sølvbeslagne Merskumspibe.

Hulde Piger smaa,
Røde, hvide, blaa,
Sende deres Blikke rundt som Pile;

Og som Krigerflag
I det kælnes Slag
Silkebaand fra Liljenakken ile.

Aftnen driver paa,
Mens de skønne gaa.
Bare de dem ikke skal forkøle!
Hvilken yndig Strøm!
Barmen bli'r saa øm,
Man mit Hjærte kan paa Vesten føle.

I den tavse Nat,
Som en stor Dukat,
Maanen stænker Guld paa alle Grene.
Ak, de skønne svandt
Jo fra hver en Kant!
Det er tungt, man skal gaa hjem alene.

STUDENTERSANG I

Hel sjælden rørtes Pen og Bog
Af vore blonde Fædre,
Men frejdig de til Sværdet tog,
For Odins Land at hædre.
Mens Franken læste Nat og Dag
Med Platos Bog i Hænder,
De Danske sloge djærve Slag
Iblandt de grimme Vender.

Den maatte købe Rejsesko,
Hvis Hu stod til Latinen;
Thi her var ingen Læsero
For Buestrængens Hvinen.

Selv Saxo, som Bersærkers Pris
Med vældig Røst basuner,
Har lært af Munken i Paris
At skrive vælske Runer.

Kong Christian kom, og han paa Stand
Sit ædle Hoved ryster:
»Mon os paa hjemmefødt Forstand
I vore Dale brøster?
Er Aandens Armod her saa stor?
Ej mine Børn med Kummer
Skal snige sig til fremmed Bord
Og trygle franske Krummer.«

Nu ved den brave Konges Skænk
I stolte Høresale
Studenten paa den danske Bænk
Gav Agt paa Landsmænds Tale.
Nu løde Hjemmets Alvorsord
Fra danske Talerstole,
Og aldrig mere Mænd af Nord
Skal gaa i fremmed Skole.

Da klang de svundne Tidens Lov
Fra djærve danske Lunger,
Og hver en Blomst i Mark og Skov
Blev døbt af danske Tunger.
Ja hver en Flugt af Himlens Hær
Fra Christians Taarn blev regnet,
Og for Alverdens Folkefærd
Med klare Træk betegnet.

Saa længe derfor Gnist af Aand
I Christians Skole findes,
Den danske Lærdoms Skaberhaand
Med Jubelsang skal mindes.
Mens een Student ved Axels Havn
Et Bogstav ved at skrive,
Saa længe skal Kong Christians Navn
Med Hurra hilset blive.

STUDENTERSANG II

Hvad er imod Studentens Kaar
St. Peders Hat?
Om Verden falder eller staar,
Han mellem Oldtids vise gaar,
Han rolig tæller Bjærges Aar
Ved Dag og Nat.
Mens ufri Slægter slaas for Muid,
Er klare Tanker alt hans Guld
Og Skat.

Han frejdig løfter Avindskjold
Mod Falsk og Løgn;
Thi Løgnen som en evig Trold
Gaar af sin Grav i god Behold
Med Legioner i sin Soid
Det næste Døgn.
Et Broderkorps paa hver en Tid
Sig ruster til den raske Strid
Mod Løgn.

Ja, ved en Klang af Sandheds Lur
Faldt Klostret om,
Og Munken daaned i sit Skur,
Og Nonnen flyede fra sit Bur;
Ud i vor Herres fri Natur
Hun aiter kom.
Da Munken med sin Pengesæk
Sig listed over Elben væk
Til Rom.

Den lærde Svend bar aldrig Sky
For Krigens Ravn.
Hans Glavind fik et evigt Ry,
Da svenske Carl fra Fredriks By
I Dødningskjorten maatte fly
For Krigens Ravn.
Da skrev han ej Latin med Blæk;
Paa Dansk han skrev med røde Træk
Sit Navn.

Hvor Mænd i Atlaskhoser gaa,
Er ej vor Plads.
Med Bogen i en rolig Vraa,
Med Pigen under Himlens Blaa,
I Brødres Lag, hvor Flasker staa,
Der er vor Plads.
Her synge vi, saa højt vi vil,
Her tømme vi, saa tit vi vil,
Vort Glas.

SANGE TIL RAHBÆK

I

Den Slotsklokke gaar i den ældgamle Lund,
Paa Floden de Lilier svømme;
Der vandred en Smaadrenge i Morgenens Stund,
Dybsindig i ensomme Drømme.
I Slottet der sover en Ridder saa prud.
Den Ridder var Trolle, men Drengen var Knud.

Saa brat liden Knud ind ad Korsdøren tren,
Han ser paa de Ligkister lange.
Hans Tanker de sværme ved Heitenes Ben;
Da grunder han tidlig paa Sange.
Ja Oldtidens Minde blev Sang i hans Bryst
Og Viser om Helte hans Liv og hans Lyst.

Da Knud nu som Svend til vor Højskole tyr,
Da satte han Skik paa de unge.
Før sad de og drak som umælende Dyr,
Han lagde dem Rimet paa Tunge.
Hans Rim vare rige paa Fynd og paa Marv;
Dem sang vore Fædre, vi fik dem i Arv.

De Taler saa sindrige randt fra hans Mund;
I Krese omkring ham de stimle.
Nu følte han Savnet af Skovklosters Lund,
Ham døde de larmende Vrimle.
Da rejste han hist i det grønne sin Bo,
Hvor Roser og Abild for Vinduet gro.

Men stundom han flytter sin Kæp til vor Stad,
Paa Verdens Bedrifter han agter.

30.

Saa skildrer han snildt paa det skæntrige Blad
De Daarers forskruede Fagter.
Da smiler den Kvinde, da ler hendes Mand;
De Blade de flagre saa vidt i vort Land.

End sidder den gamle Student ved sin Skov,
Utallige Bøger han prenter.
Han passer kun lidet paa Dadel og Lov,
Den Krone for ægte Studenter.
»Hvo kender den Vidskab fra Krabla til Rom?«
Vor Olderstand ene har Kundskab derom.

Vor Broder i Raskhed, vor Fader i Aar,
En Hældøres Maske han hader,
En Vise ved Glasset han ikke forsmaar:
O, hil dig da, Broder og Fader!
Ja løfte sin Hat for Knud Lyne man maa,
Saa længe som Jyder det Danske forstaa.

II

En Ridder lig i blanke Vaabenklæder
Med aaben Hjælm og uforfærdet Bryst,
En dygtig Svend i Livets Skranker træder;
Med Svig og Vold han prøve vil en Dyst.

Dog Fjendens Hær tit synes alt for farlig,
Og mangen flyr med Buler i sit Skjold,
Bag bredden Grav han lejres ræd og varlig
Og ser paa Stridens Mark fra grønne Vold.

Held da den Mand, der fra sin Ungdom arver
Et frejdigt Mod i Sandheds lyse Færd,
Hvis Foraarsdrøm beholder sine Farver,
Hvis gamle Haand ej slippe vil sit Sværd.

Som Barnets Lyst mod røde Blomster higer,
Tit Svendens Hu staar til den høje Kunst;
Men Gubben kold gaar hjem fra Kunstens Riger
Og tror, at Fantasiens Lys er Dunst.

O, Held da den, hvis Lod det blev at finde
Sit bedre Hjem i Skønheds Blomstervang!
Som til sin Grav beholder vel i Minde
Hvad Fuglen ved hans Vuggeklæder sang.

Ja, Held den Mand, hvis Morgenfantasier
Genlyse smukt i Livets Aftenfred!
Som trylles ved sin Barndoms Melodier;
Thi Skønheds Sol for ham gik aldrig ned.

Tøm Glasset ud for Lysets tro Forfægter,
Naturens Ven i sine Rosers Lund,
For ham, hvis Sang genlød i trende Slægter,
For Danmarks Nestor, til den klare Bund!

SANG TIL STEFFENS

En Mester i Tankernes Riger
Hel tit er paa Jorden forsagt,
En Spot for de dejlige Piger,
Og dristige Svendes Foragt;
Thi bleg som en Skygge fra Graven
Med Øjet han blinker for Sol:
Naturen har lukket ham Haven,
Og kroget han sidder paa Stol.

Blandt Tankens usynlige Fugle
Her Hendrik har fundet sin Ro;
Dog ikke han sky som en Ugle
I Grotterne dølger sin Bo.
For Livets mandhaftige Kampe
Ej ræd han sig skjuler i Krog;
Ej Solen han glemte for Lampe,
Ej Rosen han glemte for Bog.

Først stred han med Munden og Aanden
Mod Frankens Ietfærdige Slægt,
Saa gik han med Staalet i Haanden
Mod Galliens rustede Knægt.
Og han, der de vindige Tanker
Forjog, paa Profeternes Vis,
Han fulgte de levende Franker
Med Sværdet igen til Paris.

I Ly af den hædrende Palme,
Du planted ved Oderens Kyst,
Dit Hoved begynder at falme
Og minder om Alderens Høst.
Men ikke blandt Bjærgenes Jætter
Du glemte din Moder i Nord;
Du kommer til Bøg og til Sletter,
At kysse den fædrene Jord.

Betragt da din sjællandske Broder!
Hvo ved, om du atter ham ser?
Og lyt til de sjællandske Noder!
Gud ved, om du hører dem mer.

Og naar da den kærlige Stemme
Dig vinker til Oderens Kant,
Du Dannemark ikke vil glemme;
Vi have din Vugge til Pant.

TO STUDENTERDIGTE

I. *Fabel.*

Ørnen da den ganske Hær
Brat til Tinge sanker
I det klare Morgenskær,
Paa de grønne Banker.
Den, som under Himlen høj
Over alle Fugle fløj,
Skulde Konge nævnes.

Tyve Haner højt paa Hald
Som Herolder stande,
Og Basunens vilde Skrald
Lyder vidt om Lande.
Fuglene fra hver en Kyst
Samles til den stærke Dyst
Om den stolte Krone.

Der i Luften blev en Klang
Af de mange Vinger,
Som naar til en Julesang
Kristenklokke ringer.
Ørnen vækker ingen Støj;
Langsom, kongelig den fløj
Over alle Fugle.

Men en ussel bitte Knægt
I dens Ryg sig putter,
Ret en Dværg, hvis hele Slægt
Nu i Gærdet smutter.
Og da Ørnen sagde Stop,
Letter hin endnu sin Krop,
Flyver nok en Alen.

Vred blev da den hele Trop.
Bister Gasen hvæser,
Kokken rejser højt sin Top,
I Basunen blæser.
Og Kalkunens Næselap
Blev saa blodigrød som Krap,
Som en Busk han spanker.

Ørn og Falk og Grib og Høg
Og deslige Helte
Vil, at Dværgen for sin Spøg
Skal til Døde svelte.
»Det er jo en evig Spe,
Dersom saadant ringe Kræ
Skal for alle raade.«

Ak, den usle Tommeltot
Faldt fra Ærens Høje!
Muldvarphullet blev hans Slot,
Der han Sult skal døje.
Dybt i Kulen blev han bragt,
Og en Ugle sat paa Vagt,
Tog paa Fangen Vare.

Uglen paa sin lodne Fod
Ret ved Fængselslaagen
Tvende Nætter rolig stod,
Holdt sig tapper vaagen.
Tredie Nat fik Sønnen Magt,
Ind han slumrer paa sin Vagt.
Kongen rømte Kulen.

Nu er Uglen aldrig glad,
Han ved Dag sig dølger,
Alle Mands Foragt og Had
Ham for evig følger.
Men ved mørke Nattetid
Steds han raaber: Vil du hid!
Leder om sin Fange.

Kongen er en fattig Mand
Uden Tag og Bolig,
Mindste Fugl i hele Land,
Vilter og urolig.
Steds han flyver ud og ind,
Han er bange for sit Skind,
Maa i Gærdet smutte.

II. Parodi.

Der var en Tid, da Jens var meget større,
Vemodig han »Da jeg var lille« sang;
Men siden, da hans Øjne bleve tørre,
Hint Kvad han taler om saa mangen Gang.

Han spøjte i de hulde Musers Arme
Og muntrede saa tit sin Næstes Hu.
Da kendte han til Avinds lede Harne
Saa lidt, som Græsk han kender til endnu.

Ak, siden er han bleven meget mindre,
Men dog tillige meget mere slem.
Han saa vor Adams Digterstjærner tindre
Og ønskede Vinger for at fange dem.

Han saa sin Digtorsol i Pølen glide,
Og tænkte: »Jeg maa ned i Pølen der,
Om end Alverden rigtig faar at vide,
Hvor køn en Karl til sidst jeg bleven er.«

Han hørte Adam højt om Nord at tale;
Ja Hellas' Kor fra samme Læber lød;
Han saa ham Østens Palmer huldt at male,
Da broget Glans fra Tryllelampen brød.

Da gik han svart i Rette med Gud Fader,
Som ikke skabte ham til saadan Sol.
Han tænkte: »Hvad er mine Perlerader
Mod saadan dristig Flugt fra Pol til Pol?«

Da glemte rent den gamle Spotters Læbe
Hin Bøn, hans fromme Moder lærte ham.
Den Ørn, han saa højt over sig at stræbe,
Den vilde han med Skraalen gøre tam.

Nu skældte han hver Søster og hver Broder,
Som lasted højt hans flove Gækkeri,
Og roste hver en literarisk Stodder,
Der gik ham krum og bukkende forbi.

Saa svandt, saa svandt hans blide Digterdage;
Hans Spøg, hans Gratie med dem svandt hen.
En lille Smule Vid han har tilbage;
Gud, lad ham dog ej ganske tabe den!

SANG TIL HANSTEEN

Aldrig af Bøger og maiede Blade
Kan du begribe den store Natur;
Fuglen maa høres i Skov, under Blade,
Mat er dens Sang, naar den fængsles i Bur
Fuglenes Vrimmel,
Blomsternes Stimmel
Den maa du se, hvor den sattes af Gud;
Stjernernes Gang paa den natlige Himmel
Tager sig slet paa Papirerne ud.

Jorden, vor signede Moder og Amme,
Drømmer sin lange, dybsindige Drøm:
Den var fra Sekel til Sekel den samme,
Stadig i Tidernes flygtige Strøm.
Slægter oprinde,
Slægter forsvinde;
Kloden beholder sin vanlige Skik:
Ældgamle Vaner den holder i Minde,
Gaar, som for tusinde Vintre den gik.

Ædlingen gransked i sindrige Skrifter,
Sysled paa Brættet med Tegn og med Tal,
Grunded paa Jordens de lønlige Drifter,
Rastløse Liv i dens dybeste Hal.
Hvo kan vel raade
Mørkeste Gaade?
Spørgende Sfinksen for alle jo laa.
Faa have fristet den himmelske Naade,
Eet af dens hellige Ord at forstaa.

»Herligste Liv har en dødelig levet,
Naar han har tydet os et af dens Tegn« —
Det er den Tro, som vor Ædling har drevet
Bort fra sit Hus til Barbarernes Egn.
Ej mer i Bøger
Svaret han søger;
Rask i Naturen han henter det selv.
Alt, hvad han aner, hans Længsel forøger,
Frejdig han gaar over Bjærg, over Elv.

Held dig, vor Hansteen! Din Gaade du løste,
Snildt du forstod den bedagede Jord;
Selv af den evige Kilde du øste,
Nævnte for Sfinksen et hemmeligt Ord.
Norriges Graner,
Hjemlige Vaner
Drog saa til Hjemmet din trofaste Aand:
Her er Magneten, som kærligen maner
Nordmandens Hjærte med hellige Baand.

Kommende Sekler dit Navn vil bevare,
Hansteen! de lydt ville prise dit Vid;
Svende, som fjærnt over Bølgerne fare,
Ofte vil mindes din sindrige Flid.
Musernes Sønner
Jublende skønner
Dybt paa dit Værd, mens du vandrer paa Jord.
Ikke med Guld eller Glans vi belønner:
Tag mod vor Hilsen og Sang over Bord!

SANG TIL G. H. WAAGE

Førstkommende Majdag, naar Skoven er grøn,
Et Savn man i Templet beklager:
Vor Frue forliser sin trofaste Søn;
Af Hallen den elskede drager.

Dog rejser han ej over Bølgen den blaa
Til Vestens de røde Barbarer.
Nej, Sjælland, hans Moder, saa længe hun maa,
I Favnen den ædle bevarer.

Rejs heldig til Sorøs det vaarlige Smil!
Du bliver i Venners Erindring.
I Sandhed! en halv Snes af sjællandske Mil
Kun lidet er Tanken til Hindring.

Mens her vi maa høre paa Vægterens Sko
Og Maaneskin øjne paa Muren,
Hist Fuglen i Skoven kun bryder din Ro,
Og priser dig Sommernaturen.

Rejs heldig til Absalons dejlige Lund,
Til Holbergs den blomstrende Have!
En Hilsen igennem din venlige Mund
Til Højskolens Mestre, de brave!

Paa vestlige Volde vil Mænd af dit Sogn
Om Morgenen vinke med Klædet,
Og stirre paa Støvet, der følger din Vogn,
Mens langsom den ruller i Strædet.

Og bliver ved Afsked dig Barmen for trang,
Paa Vejen du finder vel Kraften,
Mens Lærkerne følge dig Dagen saa lang
Til Sorøs det milde God Aften.

Det vildsomme Sind, der er vant til din Røst,
Bængstet vil savne dig ofte,
Og Enker og arme, der hørte din Trøst
Omkring paa de fattige Lofte.

Og her det bevidnes ved Vennernes Fest,
Mens Vinen i Bægrene daler:
Vi alle vil savne vor Ven og vor Præst,
Den blide, den aandige Taler.

ELSKOVSDIGTE

TIL LAURA

I .

Søde! sig, hvornaar skal jeg dig finde?
Alle mine Tanker til dig rinde,
Lille, blonde, barnlig blide Mø!
Smalle Jomfru med det store Øje!
Dig jeg ser paa Aftnens røde Høje,
I den blanke Nat paa dig jeg tænker,
Naar jeg stirrer i den dybe Sø.

O letskridende, snehvide Pige!
Jeg saa meget haver dig at sige,
Hvordan jeg saa trolig dig har søgt.
Gaar jeg ensom i de tavse Lunde,
Mine vaagne Drømme til dig stunde,
Og i skønne Morgenfantasier
Har jeg tit fortrolig med dig spøgt.

Hisset, hvor de fly, de hvide Duer,
Hvor mod Vest det fjærne Blaa jeg skuer,
Aner jeg, du har din stille Bo.
Korn for dine Kyllinger du spreder,
Mon da ogsaa efter mig du leder?
Savner mig din stille Pigetanke?
Rene Jomfru, ja det er min Tro.